

Kamer van de Middenstand

MEMORANDUM

**van de Kamer van de Middenstand
met het oog op de gewestelijke
verkiezingen van 2014**

19 november 2013

Memorandum vanwege	de Kamer van de Middenstand
Behandeld op	20 augustus, 17 september, 15 oktober en 19 november 2013
Aangenomen in Plenaire zitting	op 19 november 2013

Inhoudsopgave

Voorwoord pagina 4

A) Inleiding pagina 5

B) Thematische standpunten pagina 6

- Hoofdstuk I : Staatshervorming pagina 6
- Hoofdstuk II : Economie pagina 8
- Hoofdstuk III : Leefmilieu en energie pagina 10
- Hoofdstuk IV : Mobiliteit pagina 15
- Hoofdstuk V : Fiscaliteit pagina 16
- Hoofdstuk VI : Ruimtelijke ordening pagina 16
- Hoofdstuk VII : Opleiding pagina 19

C) Sectorale standpunten pagina 20

- Hoofdstuk VII : Handel pagina 20
- Hoofdstuk VIII : Vrije beroepen pagina 21
- Hoofdstuk IX : Culturele en creatieve bedrijven pagina 23
- Hoofdstuk X : Industrieën pagina 24

Voorwoord

De Kamer van de Middenstand werd door de Ordonnantie van 8 december 2005 binnen de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opgericht. Ze verdedigt de belangen van de Brusselse KMO en zelfstandigen.

Ze is samengesteld uit vertegenwoordigers¹ die deel uitmaken van 10 middenstandsorganisaties die werkzaam zijn in Brussel. Deze organisaties zijn de volgende² :

1. Het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) ;
2. De Nationale Federatie der Unies van de Middenstand (NFUM) ;
3. De « Unie van Zelfstandige Ondernemers Gewest Brussel » (UNIZO) ;
4. De Kamer voor Handel en Nijverheid van Brussel (KHNB) ;
5. Het Syndicaat der Zelfstandigen en KMO's (SDZ) ;
6. De Nationale Unie der Vrije en Intellectuele Beroepen van België (NUVIBB) ;
7. De Federatie van Belgische Zelfstandige Ondernemers (FEBEZO) ;
8. Het « Liberaal Verbond voor Zelfstandigen Gewest Brussel » (LVZ) ;
9. De « Federatie voor Vrije en Intellectuele beroepen » (FVIB) ;
10. De Federatie van Vrije en Intellectuele Beroepen van het SDZ (FVIB-SDZ).

De Kamer heeft als voornaamste opdracht het formuleren van adviezen of voorstellen betreffende algemene problemen met betrekking tot de middenstand in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ze doet dit ofwel op verzoek van de Brusselse Regering of van één van de leden ervan, ofwel op eigen initiatief. Het is in dit kader dat de Kamer tijdens haar Plenaire zitting van 19 november 2013 een memorandum met het oog op de gewestelijke verkiezingen van 2014 heeft aangenomen.

¹ De namen van de leden van de Kamer van de Middenstand zijn [hier](#) terug te vinden, op de website van de ESR.

² Overeenkomstig het [besluit](#) van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 juni 2010 tot bepaling van de representatieve organisaties van de middenstand, van de werkgevers, van de social-profitsector en van de werknemers die in aanmerking komen om vertegenwoordigd te worden in de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en tot vaststelling van het aantal leden dat hen wordt toegewezen.

A) Inleiding

De verkiezingen van 25 mei 2014 zijn een krachtig moment in het Brusselse politieke leven. Daarom wil de Kamer van de Middenstand van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich hier bij aansluiten en de rol benadrukken die voor de middenstand in het gewestelijke leven is weggelegd.

In dit memorandum herhaalt de Kamer de standpunten die ze in de loop van de vorige gewestelijke legislatuur heeft ingenomen. Hiertoe maakt dit memorandum immers een samenvatting van de standpunten die in de adviezen van de Kamer werden uitgedrukt, ongeacht deze op eigen initiatief of op verzoek van een Minister werden geformuleerd, alsook van de besluiten en aanbevelingen van de studies die op verzoek van haar beheers-VZW werden verricht en van de standpunten die binnen de Economische en Sociale Raad werden uitgedrukt. De adviezen waarnaar de standpunten verwijzen die in de tekst worden weergegeven, kunnen worden geraadpleegd door op de hyperlink in de voetnoot te klikken.

Sinds 1996 hebben de organisaties die de Kamer van de Middenstand van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest samenstellen, actief meegewerkt aan de opmaak van de ontwerpen van ordonnantie en besluit van de Brusselse Regering. Ze hebben dit op een dynamische en verantwoordelijke manier gedaan, waarbij ze terzelfder tijd er in het bijzonder op hebben toegezien dat de belangen van de Brusselse KMO, ZKO en zelfstandigen werden verdedigd.

Om haar rol op een efficiënte manier te kunnen vertolken, is het voor de Kamer van fundamenteel belang dat haar representativiteit in de gewestelijke beheers- en adviesinstanties evenredig is aan het gewicht dat haar aangeslotenen in de Brusselse economische structuur in de schaal leggen. De KMO, ZKO en zelfstandigen zijn in Brussel goed voor een grote meerderheid van de ondernemingen³ en talloze banen. Welnu, de representatieve middenstandsorganisaties bevinden zich op de werkgeversbanken van de gewestelijke instanties al te vaak in de minderheid. Zo zijn ze niet vertegenwoordigd binnen de CCFEE, hebben ze slechts één mandaat in de GOC, maar twee in de RvB van de GOMB en hebben ze statutair geen enkele waarborg om mandaten in het Bureau van de Raad voor het Wetenschapsbeleid te verkrijgen.

De Raad drukt dus de wens uit dat de middenstandsorganisaties zouden worden voorzien van een representativiteit die gelijk is aan deze van de andere werkgeversorganisaties en pleit ervoor om het volgende beginsel na te leven : de helft van de werkgeversmandaten voor de Kamer in de instanties waarin een even aantal mandatarissen moet worden aangeduid, en minstens de helft van de mandaten min één ingeval van een oneven aantal.

³ Volgens de [RSZ](#) (gegevens 4de trimester 2012) heeft 96 % van de Brusselse ondernemingen minder dan 50 werknemers.

B) Thematische standpunten

Hoofdstuk I : Staatshervorming

1) Toegang tot het beroep⁴

De Kamer is van oordeel dat de volgende zes leidbeginselen de regionalisering van de toegang tot het beroep moeten sturen :

1. een degelijke bescherming van de consumenten en van de goede handelspraktijken ;
2. de concurrentievoorwaarden voor de Brusselse zelfstandigen en ondernemingen handhaven ;
3. wijzigingen in termen van ontlasting dan wel in termen van afschaffing ;
4. beslissingen om het rechtskader te wijzigen die op specifieke rechtvaardigingen zijn gebaseerd ;
5. een administratieve vereenvoudiging die het overdraagbaar karakter van de voorwaarden voor de toegang tot de beroepen van het ene Gewest naar het andere waarborgt ;
6. vergelijkbare toegangsdrempels om concurrentievervalsingen te voorkomen.

Tevens vestigt de Kamer de aandacht op het feit dat er bij de voorbereiding van de gewestelijke regelgevingen degelijk overleg moet worden gepleegd ; volgens de Kamer moeten er ter zake vier bijkomende beginselen worden nageleefd :

1. de concurrentievoorwaarden van de Brusselse zelfstandigen en ondernemingen handhaven ;
2. het permanent streven dat ontlasting, eerder dan het schrappen van bestaande maatregelen, het uitgangspunt van de eventuele wijzigingen zou vormen ;
3. de rechtvaardiging van de overwogen regelgevingen op basis van nauwgezette analyses van de situatie van de zelfstandigen en ondernemingen en van de Brusselse context waarin deze werkzaam zijn ;

⁴ [A-2012-002-KVM](#)

4. de vereiste dat de beoogde administratieve vereenvoudigingen het overdraagbaar karakter van de voorwaarden voor de toegang tot de beroepen van het ene Gewest naar het andere zouden waarborgen.

2) Handelshuur⁵

In verband met de handelshuur herhaalt de Kamer dat Brussel een dichte stedelijke en economische structuur en een specifiek eigendomsstelsel heeft. Ze geeft aan dat de huurders hierin bijzondere moeilijkheden ondervinden.

Ze pleit er dus voor dat de wetgeving die op het gewestelijk niveau ten uitvoer moet worden gelegd, rekening zou houden met deze eigenheden, zodat het voortbestaan van de bestaande kleinhandels zou worden verzekerd.

3) Participatiefonds⁶

De Kamer wenst dat de toekomstige structuur die de bevoegdheid van het huidige Participatiefonds op zich zal moeten nemen, aan de eigenheden van de Brusselse economie zou worden aangepast in termen van producten, van in aanmerking komende sectoren, van categorieën van begunstigden, van voorbereiding en begeleiding van de dossiers, alsook aan de hoogte van de verstrekte kredieten. Tevens vraagt ze dat de overgehevelde bevoegdheden op een onafhankelijke manier in de toekomstige gewestelijke structuur zouden worden uitgeoefend en dat de vertegenwoordigers van de middenstandsorganisaties hierin aanwezig zouden zijn.

4) Handelsvestigingen⁷

De Kamer is van oordeel dat de regionalisering van de bevoegdheid inzake de handelsvestigingen zich moet verankeren in het bestaande regelgevende kader dat rekening houdt met de Brusselse eigenheden, met name op het vlak van stedenbouwkundige vergunningen.

Ze formuleert vier grondbeginselen die de basis van de regionalisering van de bevoegdheid zouden moeten vormen :

⁵ [A-2012-003-KVM](#)

⁶ [A-2012-004-KVM](#)

⁷ [A-2012-005-KVM](#)

1. De ordonnantie over de commerciële gemengdheid en de leidbeginselen van het Schema voor Commerciële Ontwikkeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten worden geïntegreerd in de nieuwe ordonnantie die uit de regionalisering voortvloeit. Dit Schema is volgens haar een waardevol instrument dat het toelaat om de interacties tussen verschillende soorten handelszaken en de overvloed en tekorten op de voorgrond te plaatsen ;
2. De gemeentelijke definiëring van de toekomst van de handel ;
3. Het naleven van 3 sleuteldoelstellingen betreffende de commerciële gemengdheid : de handelaars een rechts- en stedenbouwkundige zekerheid bieden die overeenstemt met de bestemming van de wijk ; de diversiteit van de handelsactiviteiten in de handelswijk waarborgen ; de aantrekkingskracht en de kwaliteit van de handelszaken verbeteren ;
4. De interregionale samenhang van het aanbod van handelszaken.

Volgens de Kamer moet het beleid waaraan op het vlak van handelsvestigingen de voorrang moet worden gegeven, het voortbestaan van de bestaande handelswijken en van de buurthandel nastreven.

Hoofdstuk II : Economie

5) Preventie van faillissementen⁸

Omdat ze vaststelt dat er in het BHG geen voorziening bestaat om ondernemingen na de oprichting ervan te begeleiden, beveelt de Kamer eerst aan om een gemengd netwerk van lokale begeleidingsstructuren tot stand te brengen, zoals dit in het gewestelijk Regeerakkoord van 2009 (punt 3.1) werd beoogd. Dit netwerk zou een rol kunnen spelen bij de voorwaardelijke begeleiding van de KMO en aldus ernaar streven om het aantal faillissementen terug te dringen. Voorts dringt ze erop aan dat men het huidige model inzake de toegang tot het beroep en de basiskennis inzake bedrijfsbeheer moet herzien. Tevens vraagt ze de gewestelijke overheden om alternatieve vormen van financiering te ondersteunen, zoals de « win-win-lening » en « crowdfunding ». Tot slot pleit ze voor een universeel model van « cheque voor oprichting en begeleiding » om de oprichters van een onderneming tijdens de eerste jaren van hun activiteit te ondersteunen.

⁸ [A-2013-001-KVM](#)

6) Financiering⁹

De Kamer pleit voor een gewestelijk Participatiefonds dat beantwoordt aan de behoeften van de Brusselse KMO en verwijst naar het advies dat ze in het vorig hoofdstuk heeft geformuleerd (Hoofdstuk I, 3).

7) Toegang tot het beroep¹⁰

De Kamer verwijst naar het advies dat ze in het vorig hoofdstuk heeft geformuleerd (Hoofdstuk I, 1).

8) Waarborgfonds¹¹

De Kamer benadrukt dat zelfstandigen en beheerders van ZKO al te zeer worden blootgesteld aan de gevaren van faillissement (privévermogen) en dat dit in het bijzonder geldt voor starters met weinig of geen ervaring(en) in het beheer van economische activiteiten.

9) Melding van vacante betrekkingen aan Actiris¹²

De Kamer stelt vast dat de meldingsplicht enkel van toepassing is op ondernemingen met meer dan 100 werknemers.

De Kamer is van oordeel dat indien de drie hierna opgesomde voorwaarden voorafgaandelijk worden vervuld en nageleefd, de overdracht van jobaanbiedingen op een harmonieuze en natuurlijke wijze zal verlopen. Ze verzoekt de Brusselse Regering dus om alles in het werk te stellen om deze gunstige omgeving te creëren.

De voorafgaandelijke voorwaarden zijn de volgende :

1. Ze vraagt dat de gewestelijke overheden Actiris de middelen verschaffen die nodig zijn om de nieuwe opdracht te vervullen ;

⁹ [A-2012-004-KVM](#)

¹⁰ [A-2012-002-KVM](#)

¹¹ [A-2013-019-ESR](#)

¹² [A-2013-010-ESR](#)

2. Ze pleit voor een versnelling van het lopende proces om de kwaliteit van de dienstverlening naar de ondernemingen en werkzoekenden toe te verbeteren ;
3. Ze wenst een samenwerking met Actiris om de kwaliteit van de dienstverlening naar de ZKO, KO en KMO toe te verbeteren.

10) Publiek-private samenwerking¹³

De Kamer benadrukt het belang van een « aangepast publicatiemiddel » om alle private partners in de mogelijkheid te stellen om voorstellen tot samenwerking met de Brusselse overheden, het Gewest of de Gemeenten te formuleren. Ze vestigt eveneens de aandacht op de verplichte naleving van de procedures inzake stedenbouwkundige en milieuvergunningen die in het kader van de verwezenlijking van PPS-projecten wordt opgelegd.

Tot slot herhaalt ze haar bezorgdheid, bij de opmaak van de bestekken die in het kader van PPS-projecten worden uitgevoerd, om niet de « laagste » offertes te weerhouden die vaak bron zijn van vertragingen bij de uitvoering van werken die met PPS-projecten samengaan.

Hoofdstuk III : Leefmilieu en energie

11) Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu¹⁴

De Kamer geeft aan dat de middenstandsorganisaties instemmen met de doelstellingen die de Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu nastreeft ; ze wijst echter op het feit dat de ZKO en zelfstandigen moeilijkheden ondervinden om aan de werkzaamheden ervan te kunnen deelnemen.

12) Verontreinigde bodems

Onlangs werd een consensueel advies van de ESR geformuleerd¹⁵. De Kamer wil de volgende aspecten benadrukken :

¹³ [A-2011-013-ESR](#)

¹⁴ Er werden verschillende adviezen met betrekking tot de Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu uitgebracht : [A-2010-045-ESR](#) - eerste as ; [A-2012-051-ESR](#) - tweede as ; [A-2013-038-ESR](#) - derde as ; [A-2013-063-ESR](#) - vierde as.

¹⁵ [A-2013-042-ESR](#)

De Kamer sluit zich aan bij de uitbreiding van de toegekende premies, maar vraagt dat de overheden op termijn de volledige subsidiëring van de saneringskosten op zich zouden nemen, naar het voorbeeld van wat er in het Waals Gewest gebeurt. Tevens vestigt de Kamer de aandacht op de weesverontreinigingen en vraagt ze dat deze van een gelijkwaardige voorziening zouden kunnen genieten.

13) Preventie en beheer van afvalstoffen¹⁶

Volgens de Kamer zouden de zelfstandigen en zaakvoerders die niet zijn gedomicilieerd in het gebouw waar ze hun beroepsactiviteiten uitoefenen en die maar weinig afvalstoffen produceren, niet moeten worden opgenomen in het toepassingsgebied van de ordonnantie, voor zover het profiel en de hoeveelheid afvalstoffen die wordt geproduceerd of gehouden, lager of gelijk zouden zijn aan deze van het gemiddelde van de Brusselse particuliere huishoudens. Ze benadrukt dat de sociaaleconomische structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als bijzonder kenmerk heeft dat ze bestaat uit talloze ZKO en KMO die normaal gezien geen grote hoeveelheden afvalstoffen produceren.

De Kamer pleit ervoor dat de tarifieringen die worden toegepast op zelfstandigen en ondernemingen die een hoeveelheid afvalstoffen produceren die hen onder het toepassingsgebied doet vallen :

- rekening zouden houden met de hoeveelheid en de typologie van de afvalstoffen ;
- de kosteloosheid en/of een uniek forfaitair bedrag voor kleine stortingen in containerparken zouden voorzien ;
- betrekking zouden hebben op bedragen die niet schadelijk zijn voor de werking van deze ondernemingen, die trouwens al zwaar worden belast.

Ze meent dat wanneer de KMO voor de ophaling van afvalstoffen betalen, deze van een gepaste dienstverlening moeten kunnen genieten, met name buiten de uren van de handelsactiviteit, met inbegrip van het weekend (hetzij vóór 10 u. en/of na 20 u.), en voor zover mogelijk steeds op hetzelfde uur. Met deze vraag wil men voorkomen dat enerzijds de handelsaders voortdurend worden overbelast door vrachtwagens van het ANB en/of van privé-ophalers, en dat er anderzijds op elk ogenblik zakken worden geplaatst en in het bijzonder tijdens de uren van de handelsactiviteit.

¹⁶ [A-2010-006-ESR](#)

De Kamer geeft trouwens aan dat er momenteel maar twee gewestelijke containerparken zijn om het hele Brusselse grondgebied te dekken en vraagt dat deze containerparken, ongeacht ze gemeentelijk of gewestelijk zijn, toegankelijk zouden zijn voor de Brusselse kleine ondernemingen en zelfstandigen.

In verband met de opsporing, vaststelling, vervolging en bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu¹⁷ betreurt de Kamer het dat de beloofde informatiecampagne zich niet tot de zelfstandigen en KMO in de handelswijken heeft gericht ; bijgevolg pleit de Kamer voor een maximale soepelheid bij de toepassingen van geldboetes en gevangenisstraffen.

De Kamer stelt vast dat de huidige wetgeving ter zake een omkering van de bewijslast voorziet, gezien de actoren die onder het toepassingsgebied van dit voorontwerp van ordonnantie vallen, voortaan zullen moeten aantonen dat ze hun verplichtingen nakomen. Ten eerste benadrukt ze dat deze bepaling indruist tegen het beginsel van vermoeden van onschuld, dat inhoudt dat de overheid moet aantonen dat een geldende wetgeving niet wordt nageleefd. Ten tweede is ze van mening dat deze maatregel een nodeloze verzwaring zou kunnen betekenen van de administratieve last, die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op de zelfstandigen en ondernemingen weegt. Tot slot benadrukt ze dat deze notie van omkering van de bewijslast door de Europese richtlijn is voorzien, maar niet wordt opgelegd door de tekst die moet worden omgezet (zie artikels 34 en 35 van de richtlijn).

14) REACH¹⁸

De Kamer formuleert een negatief advies inzake het creëren van een bijkomende rubriek voor de milieuvergunningen. Ze meent dat de bestaande rubrieken en procedures volstaan voor zover het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toegang heeft tot de Europese gegevensbank ECHA. Bovendien vreest ze dat de invoering van deze bijkomende rubriek een juridische instabiliteit creëert.

In verband met de registratie, beoordeling en autorisatie van chemische stoffen, alsook de beperkingen ten aanzien van deze stoffen¹⁹, is de Kamer van oordeel dat de wijziging van de ordonnantie betreffende de milieuovertredingen het zal toelaten om de harmonisering tussen de drie Gewesten zo goed mogelijk te verzekeren. Bovendien is ze van mening dat de wijziging van deze ordonnantie zal volstaan om de tenuitvoerlegging van de REACH-

¹⁷ [A-2010-031-ESR](#)

¹⁸ [A-2010-007-ESR](#)

¹⁹ [A-2010-012-ESR](#)

verordening in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toe te laten. Tot slot benadrukt ze dat naast het Vlaams Gewest ook het Waals Gewest deze oplossing overweegt.

15) Energieaudit²⁰

De Kamer pleit ervoor dat de uitvoering van energieaudits op vrijwillige basis zou gebeuren. Ze stelt vast dat er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niets op het vlak van fiscale maatregelen lijkt te zijn voorzien. Ze meent dat het hier om een discriminerend element voor de Brusselse actoren gaat.

De representatieve middenstands- en werkgeversorganisaties zijn van mening dat het opportuun zou zijn om in het kader van dit ontwerp van besluit een stelsel van leningen met waarborg van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ten uitvoer te leggen.

De Kamer vindt de duur van de maatregelen die in het besluit worden overwogen (5 jaar, cf. art. 5, 7°) te kort voor een return van bepaalde investeringen of voor bepaalde sectoren.

16) Elektriciteits- en gasmarkt²¹

De Kamer benadrukt de armoedesituatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit specifiek kenmerk komt met name tot uiting doorheen het werkloosheidscijfer, het aantal faillissementen van zelfstandigen, het aantal personen dat sociale steun geniet, of nog, het aantal daklozen. Recente statistieken in verband met het gemiddeld inkomen per inwoner tonen bovendien aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich meer en meer profileert als het armste Gewest, vóór de provincies Henegouwen en Luik. Ze is dan ook van mening dat er nood is aan beschermingsmaatregelen voor alle afnemers die financiële moeilijkheden verkeren.

Daarom dringt de Kamer erop aan dat alle verbruikers een beroep zouden kunnen doen op dit Informatiecentrum, of ze nu residentiële of professionele afnemers (al dan niet woonachtig op hun werkplaats) zijn, en dat er hiermee rekening zou worden gehouden bij de tenuitvoerlegging van het Centrum.

²⁰ [A-2011-004-ESR](#)

²¹ [A-2011-005-ESR](#)

17) Solidaire watertarifiering²²

De Kamer herinnert eraan dat er op het Europees niveau, alsook op het federaal niveau al een begroting voor ontwikkelingssamenwerking is voorzien. Ze vindt het relevanter om een dergelijk beleid op het vlak van internationale samenwerking te voeren door (op de begroting van internationale samenwerking) een begrotingsenveloppe toe te kennen aan de ontwikkelingsprojecten die met de watersector samenhangen.

Hoewel ze geenszins tegen de beginselen van ontwikkelingssamenwerking en internationale solidariteit is gekant, benadrukt ze het belang van de kwestie van de waterprijs in de werkkosten van de ondernemingen. Tevens benadrukt ze dat er, in tegenstelling tot de andere Gewesten, in Brussel geen industrieel water wordt verdeeld. De ondernemingen worden dus ertoe verplicht om voor hun activiteiten gebruik te maken van (duurder) water met voedingskwaliteit.

18) Koelinstallaties²³

Over het algemeen dringt de Kamer erop aan dat het Brussels Gewest steeds voor de meest gunstige verplichtingen voor ondernemingen zou opteren.

19) Pesticidenreductie²⁴

In het vooruitzicht van een duurzame ontwikkeling steunt de Kamer de acties die ernaar streven om het gebruik van pesticiden te verminderen of op lange termijn te schrappen, op voorwaarde dat deze progressief in werking treden en binnen een termijn die de ondernemingen en zelfstandigen die werkzaam zijn op deze markt en erop aangewezen zijn in staat stelt om zich aan te passen, wat een grote campagne ter bewustmaking en begeleiding van laatstgenoemden veronderstelt.

Ze is van oordeel dat de alternatieve technieken enkel mogen worden gebruikt wanneer, op basis van een analyse van de levenscyclus, wordt aangetoond dat deze relevanter blijken te zijn om de doelstellingen inzake vermindering van de risico's voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu te verminderen. Ze vraagt om de tekst in die zin aan te passen.

²² [A-2011-014-ESR](#)

²³ [A-2011-019-ESR](#)

²⁴ [A-2013-005-ESR](#)

Hoofdstuk IV : Mobiliteit

20) Bedrijfsvervoersplannen²⁵

De Kamer dringt erop aan dat er op het vlak van de bedrijfsvervoersplannen rekening zou worden gehouden met de middelen waarover zelfstandigen en KMO beschikken, alsook met de verplichtingen waarop ze geen vat hebben : de verbinding met het openbaar vervoer, de mobiliteitskeuze van hun werknemers en de configuratie van de buurt. De Kamer pleit dus voor een vrijwillige betrokkenheid van zelfstandigen en KMO en om hen instrumenten ter beschikking te stellen waarmee ze zich eventueel bij de opmaak van een dergelijk plan kunnen betrekken. Tevens benadrukt de Kamer dat de verplichte opmaak van een vervoersplan voor de meeste zelfstandigen en KMO een te grote administratieve last met zich meebrengt.

21) Parkeren²⁶

De Kamer pleit voor een beleid dat de handelswijken een nieuwe dynamiek moet geven. In dit opzicht waardeert ze het dat er rekening werd gehouden met haar eisen ten gunste van een stelsel van rotatief kortparkeren in de handelskernen, alsook met het gratis kwartier. Ze betreurt het echter dat er geen rekening werd gehouden met haar wens dat de afwijking van zorgverleners van dringende medische hulp tot één gratis uur in een rode zone zou worden beperkt.

De Kamer benadrukt dat het gewestelijk parkeerplan de economische operatoren ertoe verplicht om een bedrijfsvervoersplan op te maken, gezien de uitreiking van een vrijstellingskaart aan ondernemingen of zelfstandigen afhankelijk zal worden gemaakt van de opmaak van een bedrijfsvervoersplan of gelijkwaardig (artikels 84 en 85). Ze betreurt de toepassing van dit beginsel.

²⁵ [A-2010-029-ESR](#)

²⁶ Op 19 november 2013 heeft de Kamer aanbevelingen naar de gemeenten toe betreffende de opmaak van de Gemeentelijke parkeeractieplannen geformuleerd : [A-2013-002-KVM](#) ; ze had zich hieromtrent al in een advies van de Raad uitgesproken : [A-2013-008-ESR](#)

Hoofdstuk V : fiscaliteit

22) Algemeen beginsel

De Kamer van de Middenstand herhaalt haar vraag naar een gunstig fiscaal klimaat voor economische activiteiten, zowel op het gewestelijk als op het gemeentelijk vlak.

23) Fiscaal compensatiefonds

Op het vlak van forfaitaire belastingheffing vindt ze het Fiscaal compensatiefonds een interessant instrument voor kleine en middelgrote ondernemingen, omdat het heeft toegelaten om twee gemeentebelastingen te schrappen. Ze vraagt om deze schrappingen tot andere belastingen uit te breiden.

Hoofdstuk VI : ruimtelijke ordening

24) Stedenbouwkundige lasten²⁷

De Kamer van de Middenstand is niet principieel gekant tegen de invoering van stedenbouwkundige lasten en herhaalt haar vroegere standpunten ter zake, met name :

- de stedenbouwkundige lasten moeten een instrument zijn om de stedelijke gemengdheid te bewaren (bijvoorbeeld door de bouw van woningen ter compensatie van de bouw van kantoren of handelszaken van meer dan 1000 m²) of als middel om de schade te herstellen die een project in zijn onmiddellijke omgeving kan veroorzaken, zoals de aanleg van trottoirs of van groene ruimten, de verfraaiing van openbare ruimten of een bijdrage tot programma's van de overheid voor de herdynamisering van handelswijken ingevolge het ingrijpend vernietigend karakter ervan ten opzichte van deze wijken.

²⁷ [A-2009-022-ESR](#)

- het opleggen van de stedenbouwkundige lasten moet gebeuren in functie van de specifieke kenmerken van het project, de lokale omstandigheden en in het kader van de naleving van het proportionaliteitsbeginsel. Het mag in geen geval om een verholde nieuwe belasting gaan.
- men dient erop toe te zien dat er voor eenzelfde project geen stedenbouwkundige lasten op het gewestelijk en gemeentelijk vlak worden gecumuleerd. De vaststelling van het niveau van de stedenbouwkundige lasten mag bijgevolg enkel vallen onder de bevoegdheid van de overheid die de vergunning aflevert.
- het principe zelf van de stedenbouwkundige lasten mag het niet toelaten dat dit stelsel wordt gebruikt om meerwaarden te recupereren²⁸. Een duidelijk stelsel voor het recupereren van de meerwaarden die met name door het demografisch GBP worden gegenereerd, moet in de plaats van de stedenbouwkundige lasten komen.

25) Handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning²⁹

De Kamer van de Middenstand herinnert aan de ongemakken als gevolg van de behandelingstermijnen van de vergunningsdossiers inzake antennes voor telecommunicatie. Vóór het moratorium bedroegen deze termijnen gemiddeld al 400 dagen. Ze meent dat vrij lange behandelingstermijnen, maar ook de toevoeging van specifieke veiligheidselementen, de aanzienlijke vertragingen die de operatoren bij de ontwikkeling van hun netwerken en het onderhoud en de optimalisering ervan al hebben ondervonden, nog meer zouden doen oplopen.

De Kamer pleit ervoor om al deze toekomstige aanvragen binnen een redelijke termijn te behandelen.

De Kamer betreurt het dat er onvoldoende rekening werd gehouden met de technische en stedenbouwkundige opmerken die het « GSM Operator's Forum » heeft geformuleerd. Ze is van mening dat in deze context een wijziging van het besluit « gering belang » in de richting van een uitbreiding van de gevallen van vrijstelling van stedenbouwkundige vergunning voor de mobiele telefonieoperatoren een grote hulp zou kunnen zijn en de administratieve last, die op het BROH alsook op de operatoren weegt, op structurele wijze zou kunnen verlichten.

²⁸ [A-2013-018-ESR](#)

²⁹ [A-2010-020-ESR](#)

26) Gewestelijk bestemmingsplan³⁰

Vanuit een streven naar globale coherentie op het vlak van het gevoerde beleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vindt de Kamer het absoluut noodzakelijk dat de nieuwe voorstellen die op het vlak van ruimtelijke ordening werden voorgesteld :

- de visie en opties vertolken die in het Schema voor de Ontwikkeling van de Handel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden bevoorrecht, met het oog op een prioritaire versterking van de aantrekkingskracht van de bestaande Brusselse handelskernen ;
- de bepalingen van het Iris II-plan overnemen wat betreft de toegankelijkheid van de wijken en de beperking van de autodruk, met name in de woonwijken ;
- rekening houden met de bepalingen van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening, meer bepaald in het hoofdstuk gewijd aan de « Kenmerken van de bouwwerken en de omgeving ervan », met betrekking tot de toekenning van stedenbouwkundige vergunningen gericht op een grotere verdichting van gebouwen voor huisvesting ;
- worden opgesteld met oog voor de mogelijke resultaten van een dynamischer beleid in de strijd tegen de leegstand en voor de renovatie van woningen.

In het kader van een versterking van de productieve economische activiteit en van de ontwikkeling van de woongelegenheid meent ze dat het vanuit economisch en sociaal oogpunt ongepast is om een aanzienlijk gedeelte van de gronden voor handelscentra te bestemmen.

De Kamer beschouwt de handelskern als de natuurlijke vestigingsplaats voor grootwarenhuizen ; in de andere zones moet handel de gewone en bijkomstige aanvulling van de andere beoogde bestemmingen zijn.

De Kamer dringt erop aan dat de regelgeving rekening zou houden met de eigenheden van de groothandel en dat de voorschriften op het vlak van handelsvestigingen in overeenstemming zouden zijn met :

- het gewestelijk beleid dat ernaar streeft om de bestaande Brusselse handelskernen, in het bijzonder deze van de beneden- en de bovenstad, een nieuwe dynamiek te geven ;
- het mobiliteitsbeleid van het Gewest dat een drastische vermindering van het autogebruik en de autostromen voorziet, zoals dit in het Iris II-plan is voorzien, en de grote gevaren op dichtslibbing in deze buurt negeert wanneer deze terzelfder tijd het hoofd zal moeten bieden aan de autostromen van de salons en beurzen van het

³⁰ [A-2012-033-ESR](#)

tentoonstellingspaleis, van de evenementen die in de geplande grote congreszaal worden georganiseerd, van voetbalwedstrijden en daar bovenop de duizenden klanten van het winkelcentrum.

De Kamer pleit ervoor om zoveel mogelijk terreinen in de productieactiviteiten te behouden.

Hoofdstuk VII : Opleiding

27) Alternerend leren

Naast het specifieke karakter van de Brusselse sociaaleconomische structuur, baseert de alternerende beroepsopleiding van de middenstand zich op een originele pedagogische voorziening die de opleiding en begeleiding van autonome vaklui als oogmerk heeft. In dit opzicht is de kwalitatieve uitdaging van deze opleiding van fundamenteel belang, gelet op de hoge werkloosheidsgraad bij Brusselse jongeren. De Kamer steunt dus in het bijzonder deze opleiding, waarbij in de toekomst de opleidingstrajecten aan de levenstrajecten van jongeren zullen moeten worden aangepast.

Hoewel het Brussels Gewest als dusdanig geen betrokken partij is bij het kader-samenwerkingsakkoord op het vlak van onderwijs en opleiding, werd het overigens wel onrechtstreeks betrokken bij de uitwerking van de voorziening tot instelling van het OFFA (Office francophone de formation en alternance) dat het alternerend leren wil bevorderen en de unieke alternerende overeenkomst ten uitvoer wil leggen.

De Kamer dringt erop aan dat de eigenheid van de middenstand in het Brussels Gewest de ondernemingsgeest zou blijven bevorderen.

C) Sectorale standpunten

Hoofdstuk VII : handel

28) Inrichting van en mobiliteit in de handelswijken³¹

De Kamer pleit ervoor om transversale en multidisciplinaire studies te verrichten, wanneer het erop aankomt om de gevolgen te evalueren van de wijzigingen van de territoriale context en meer in het bijzonder van de openbare inrichtingen en van de mobiliteitscontext. Ze moedigt de ontwikkeling van impactstudies aan, maar ook de sociaaleconomische studies die vóór het project worden verricht evenals het overleg met de lokale economische actoren. Dit helpt om fouten te voorkomen en om vooruit te lopen op een eventueel verzet tegen het project.

Op het vlak van ontwikkeling van openbare ruimten en mobiliteit pleit de Kamer ervoor om het overleg met de economische actoren te versterken en om beter over de doelstellingen van de stedenbouwkundige verrichtingen te communiceren. Ze dringt erop aan om meer rekening te houden met de uitvoerbaarheid, d.w.z. alle eigenschappen die de werking van een terrein in het dagelijkse leven beïnvloeden. Ze herhaalt het belang van de stedelijke context waarin het project zich plaatst en vraagt om de stedenbouwkundige coherentie en integratie te bestuderen. Tevens vraagt ze om de kwestie van het verzet tegen de duur en de verloedering van uitrustingen en roerende goederen bij de projectontwikkelaars duidelijk aan de orde te stellen.

De Kamer heeft een bijzondere aandacht voor de problematiek van het naleven van de werftermijnen en voor de vergoeding van handelaars die het slachtoffer van openbare werken zijn geweest. Ze dringt erop aan om naast de geldende regelgeving handvesten in te stellen die iedereen op hun rechten en plichten wijzen.

Op het vlak van het beheer van openbare ruimten is toe-eigening, als vector voor sociale banden, een voorwaarde om de realisatie van een project te doen slagen. De Kamer herhaalt dat deze toe-eigening geen kwestie van toeval is, maar dat ze doordacht en gepland moet zijn. Ze wenst dus dat het gebruik van openbare ruimten efficiënter zou worden beheerd.

Tevens dringt de Kamer aan op het feit dat er steeds meer stadsmanifestaties worden georganiseerd, wat de aantrekkingskracht van de stad versterkt, maar ook overlast met zich

³¹ [Studie](#) van de Kamer, juni 2010.

meebrengt, al was het maar geluidsoverlast. Ze vraagt dat de overheden deze manifestaties gepast zouden beheren.

Voor wat het parkeren betreft, verheugt de Kamer zich erover dat de Regering rekening heeft gehouden met haar vraag om de voorrang te geven aan het stelsel van rotatief kortparkeren in de handelswijken door rode zones en het beginsel van het eerste gratis kwartier in te voeren.

Tevens herhaalt de Kamer haar bezorgdheid voor wat het creëren van nieuwe parkeerplaatsen betreft³² en benadrukt ze de openheid van geest die hieromtrent in het parkeerplan en het BWLKE terug te vinden is. Ze stelt naar aanleiding hiervan een aantal interessante pistes voor :

- met de eigenaars van gebouwen met ondergrondse parkings partnerschappen afsluiten om zo 's avonds en in het weekend parkeerplaatsen te delen ;
- vrijuit de mogelijkheden onderzoeken om terreinen, gebouwen of lege kelderverdiepingen tot buurtparkings om te vormen, en zelfs om in nieuwe private en openbare ondergrondse parkings te investeren ;
- investeren in beveiligde parkings (verlichting en bewaking), kwaliteitsvolle parkings (comfort, aangepaste uurroosters, toiletten, ...), parkings met aantrekkelijke tarieven (eerste kwartier gratis en progressiviteit), parkings met een adequate signalisatie.

Naast deze bovenstaande aanbevelingen herhaalt de Kamer dat het volgens haar van fundamenteel belang is om de handelswijken plurimodaal toegankelijk te maken. Ze verwijst eveneens naar hoofdstuk VI van het vorige memorandum (ruimtelijke ordening), waarin wordt ingegaan op de dynamisering van de handel aan de hand van stedenbouwkundige maatregelen.

Hoofdstuk VIII : vrije beroepen³³

29) Steunmaatregelen

Ten overstaan van het gevoel van discriminatie dat de vrije beroepen op het vlak van steunmaatregelen en subsidies hebben en dat door een verkeerde informatie vanwege de sector nog wordt versterkt, beveelt de Kamer aan om :

³² [A-2007-001-KVM](#)

³³ [Studie](#) van de Kamer, december 2008.

- een specifiek op de vrije beroepen gerichte informatiecampagne over de steunmaatregelen te lanceren ;
- een rondetafel met de verschillende betrokken actoren te organiseren, om de toegang tot bepaalde hulp te bestuderen, waarvan zij momenteel stelselmatig worden uitgesloten (hulp in de vorm van advies, haalbaarheidsstudies, vermindering van hinder en vervuiling, ...) ;
- de toegangsvoorwaarden voor opleidingen te versoepelen.

30) Mobiliteit

Op het vlak van verplaatsing en parkeren worden de vrije en intellectuele beroepen geconfronteerd met aanzienlijke professionele behoeften, alsook met de noodzaak om kleine en frequente trajecten af te leggen. De Kamer beveelt dus de volgende maatregelen aan :

- een voor vrije beroepen voorbehouden « mobiliteitspaspoort » invoeren, waarin in één enkele formule en tegen een forfaitaire prijs : een blauwe schijf vrij beroep, een MIB-abonnement en een Villo-abonnement zou zijn inbegrepen ;
- samen met de taxibedrijven een specifiek vast bedrag voor kleine verplaatsingen bestuderen.

31) Vestiging

De Kamer dringt erop aan dat de gegevens van de vastgoedprijzen en van de stedenbouwkundige regels zouden worden gecompenseerd door een :

- hogere steun voor de beroepsvestiging in de woonplaats ;
- versoepeling van de stedenbouwkundige regels voor kleine verwezenlijkingen ;
- aanmoediging om gemengde ruimten in te richten die zijn bestemd om vrije beroepen in woonprojecten te onthalen.

32) Economische bedrijvigheid

Omdat de Kamer van oordeel is dat de vrije beroepen een netwerk van verstrekkers van buurtdiensten vormen, vraagt ze om deze specifiek te promoten. Dit zal bijdragen tot het uitwisselen van ervaring en het overdragen van deskundigheid.

33) Governance

Ter aanvulling van wat er inzake fiscaliteit werd gezegd (Hoofdstuk V), vraagt de Kamer om de lokale fiscaliteit te harmoniseren.

Hoofdstuk IX : culturele en creatieve bedrijven

34) De sector van creatieve en culturele bedrijven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest³⁴

Voor de Kamer van de Middenstand vormen de culturele en creatieve bedrijven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een volwaardige economische sector, die beantwoordt aan de roeping van Brussel en die in banen voor zijn inwoners kan voorzien. In deze context heeft de Kamer het initiatief genomen om een platform voor culturele en creatieve bedrijven op te richten dat de partners rond de tafel verenigt, en om een instrument te ontwikkelen dat de statistische prestaties van de sector opmeet.

De Kamer beveelt op korte termijn de volgende acties aan :

- een overzichtelijke inventaris van het bestaande beleids- en sensibiliserings-instrumentarium voor de actoren van de sector in Brussel ;
- de ondersteunende organisaties van de sector bewustmaken van en informeren over het belang van de professionalisering van de sector ;
- een geïntegreerd kennis- en overlegnetwerk binnen de sector in het Gewest uitbouwen, los van taal of juridische structuur ;
- ervoor zorgen dat de handelsattachés over de nodige sector kennis beschikken en de noden van organisaties van de sector kennen, zodat zij een sterke partner bij de internationalisatie van de sector zijn.

Op middellange termijn :

- werken aan een sterker beleidsinstrumentarium om actief bruggen tussen de culturele en creatieve sector en andere sectoren en actoren te helpen bouwen ;

³⁴ [Studie](#) van de Kamer, juli 2011.

- een gedegen evaluatie van het bestaande fiscaal en financieel instrumentarium voor de sector maken ;
- naar een meer geïntegreerde visie op de potentiële rol van de sector in de maatschappij en de regionale ontwikkeling evolueren.

Hoofdstuk X : Industrieën

35) Industrierreinen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Op het vlak van industrierreinen herhaalt de Kamer het standpunt dat bij de raadplegingen omtrent het demografisch GBP werd uitgedrukt : ze is van mening dat het gebruik van terreinen met een economische bestemming bij voorkeur moet worden voorbehouden voor economische activiteiten in sterk gemengde zones en stedelijke industriezones.

Ze baseert zich hiervoor op de besluiten van het onderzoek dat het observatorium van de productieactiviteiten (citydev.Brussels) naar bedrijfsterreinen heeft verricht. Deze besluiten tonen aan dat enkel de stedelijke industriezones door hun preferentiële voorschriften de productieactiviteiten beschermen. Dus pleit ze ervoor om dergelijke zones in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te behouden en om de woondruk op deze terreinen te verminderen.

Omdat de Kamer bovendien vaststelt dat het richtschema van Schaarbeek-Vorming de talrijke ondernemingen in de industriezone van Mabru ertoe zal nopen om deze te verlaten, pleit ze ervoor dat er vóór de verhuizing ervan twee voorafgaandelijke voorwaarden zouden zijn vervuld :

- dat er hen terreinen ter beschikking worden gesteld die de 130 ondernemingen en de werknemers ervan kunnen opvangen ;
- dat deze ondernemingen die merendeels kleine ondernemingen zijn, een financiële steun of vergoeding ontvangen waarmee ze de kosten kunnen afbetalen van hun verhuizing of van de leningen die ze voor de modernisering van hun inrichtingen al zijn aangegaan.

*
* *